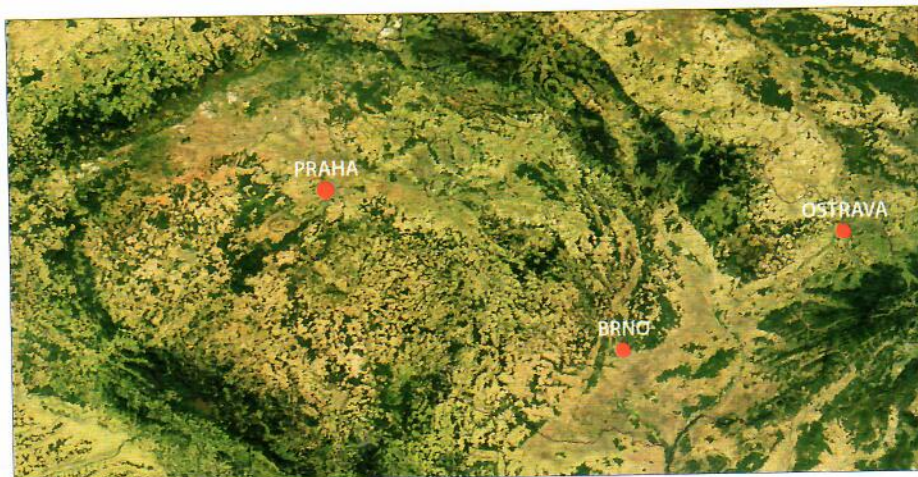

II. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

Věříte, že část našeho území pokrývalo moře, jiné oblasti zase ohromné bažiny, které daly vznik černému uhlí? Že v dalších geologických érách zde byly aktivní sopky a také ledovce? A podnebí se měnilo od tropického až po extrémně chladné? Věřte! To vše a mnoho jiného se odehrálo na našem území.

družicový snímek ČR

Na družicovém snímku ČR si ukažte okrajová pohoří České republiky a nížiny podél toku Moravy a Labe.

V kterém podnebném pásu leží většina Evropy? Jaké podnebné oblasti v Evropě rozlišujeme? Co je pro ně typické?

Česká republika je **vnitrozemský stát ve středu Evropy**. To zásadně ovlivňuje **podnebí**, které je **přechodné** – tvoří přechodnou oblast mezi podnebími mírným oceánským a mírným vnitrozemským.

Mírné přechodné podnebí a **členitost zemského povrchu** ovlivňují **tvár a průběh říční sítě, vlastnosti půdy, rostlinstvo** a **celkový ráz krajiny**.

GEOLOGIE A POVRCH

Česká republika má pestré geologické složení, které ovlivnilo **vlastnosti půdy** a **nerostné bohatství** země. Povrch ČR tvoří převážně **dva celky**, které prošly různým geologickým vývojem.

Starší a rozsáhlejší geologická oblast nazvaná **Česká vysočina** vyplňuje **západní část ČR**.

Mladší oblast nazvaná **Západní Karpaty** se rozprostírá při **východní hranici** se Slovenskem.

Pomyslnou hranici mezi oběma geologickými celky tvoří spojnice měst Znojmo–Brno–Olomouc–Ostrava.

členění povrchu ČR

Česká vysočina, Západní Karpaty,
Západopanonská pánev, Středoevropská nížina

Jak rozdělujeme zemský povrch podle nadmořské výšky a rozdílu výšek?

Českou vysočinu vyplňují především **pahorkatiny** a **vrchoviny** ve vnitrozemí (Středočeská pahorkatina, Českomoravská vrchovina a další) a **hornatiny** tvořící většinou přirozenou hranici naší země (např. Šumava, Krušné hory, Krkonoše a Hrubý Jeseník). Nejnižší položenou částí České vysočiny jsou roviny **České tabule** a **Polabská nížina**.

Nejnižší bod ČR se nachází nedaleko obce **Hřensko** u hladiny Labe v místě, kde řeka vtéká do Německa.

Vyhleďte nadmořskou výšku nejnižšího a nejvyššího bodu ČR. Hodnoty srovnajte s nadmořskou výškou své obce.

Západní Karpaty vyplňují převážně **hornatiny** – Bílé Karpaty, Javorníky a Moravskoslezské Beskydy; z části také **nížiny** – Ostravská pánev, Moravská brána, Hornomoravský a Dyjsko-svratecký úval.

Západopanonská pánev zasahuje na naše území nížinou zvanou **Dolnomoravský úval**. Okrajově na naše území dosahuje i **Středoevropská nížina**, a to částí zvanou **Opavská pahorkatina**.

Do obrysové mapy ČR zakreslete nížiny, pahorkatiny, vrchoviny a hornatiny uvedené v textu.

vlastnosti půdy: *anglicky* – soil properties [soil 'propətiz]
vrchovina: *anglicky* – highlands ['hailəndz]

německy – die Bodeneigenschaften
německy – das Bergland

Mapa: Čítanka 8, str. 95